

nieuws uit België

Avifauna Gids van het Gewest Gent en de 'Kanaalzone'

Deze Belgische avifauna is samengesteld door de Vogelwerkgroep van 'De Wielewaal', afdeling Gent met medewerking van de afdelingen Krekenland, Scheldeland en Schelde-Leie, de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie, de VZW Durme en de Natuurgidsen uit het Gentse. Het geïnventariseerde gebied beslaat 76.620 ha en bevat een negental gebieden, die ornithologisch zeer belangrijk zijn, namelijk: het krekengebied Assenede, de depressie van de Moervaart, de waterspaarbekkens van Kluizen, de opgespoten terreinen, de Damvallei, de Scheldemeersen tussen Gent en Wetteren, de Kalkense meersen, de Bourgoyen, de Leienvallei ten zuiden van Gent. Er worden 305 vogelsoorten en ondersoorten in behandeld, waarvan 133 broedvogels. Van elk soort wordt de status vermeld, talrijkheid en plaats en tijdstip waar en wanneer ze waargenomen zijn. Bovendien wordt bij elk soort op een kaartje het voorkomen vermeld. De inleidende tekst (45 pagina's) bevat ondermeer kaartjes van de ligging van het gebied ten opzichte van België en Oost-Vlaanderen, een detailkaart met omschrijving van de negen belangrijkste natuurgebieden evenals een opgave van de 68 in het gebied liggende gemeenten met vermelding van ornithologisch belangrijke kreken, plassen, kanalen, vijvers, waterlopen, moerassen, meersen, polders, dijken, bossen, kasteelparken en dergelijke

J. van den Steen: Avifauna Gids van het Gewest Gent en de 'Kanaalzone'. 372 pag., pentekeningen van Gilbert Van Avermaet, kaarten van R. Pietraszko, samenstelling Vogelwerkgroep Gent (1979). Uitgave Vogelwerkgroep Gent van 'De Wielewaal', Gent. Prijs Bfrcs 350.— Verkrijgbaar door storting van dit bedrag op postrekening 000 - 0520631 - 32 van 'De Wielewaal', afd. Gent, per adres W. Bonheure, Basketbalstraat 16, 9220 Lovendegem, België met vermelding 'Avifauna'.

Natuurwetenschappelijke studie en waardebeoordeling van natuurgebieden, Antwerpen-Linkeroever

De Werkgroep Natuurbehoud Linkeroever heeft een brochure uitgegeven waarin jarenlange observaties van vogels, zoogdieren, amfibieën, planten en zwammen in natuurgebieden aan de linker oever van de Schelde van Antwerpen zijn verwerkt. De Antwerpse Linkeroever bezit nog enkele honderden ha waardevolle natuurgebieden met diverse biotopen. Al deze gebieden zijn ontstaan op, vooral in de eerste helft van deze eeuw, opgespoten Scheldezand. Ornithologisch is de Linkeroever uiterst belangrijk. Voor doortrekkers betekent het een belangrijke

schakel in de keten van Europese trekvogelrustplaatsen. Voor wat betreft watervogels is het één der rijkste gebieden in België. Er werden 237 vogelsoorten aangetroffen, waarvan minstens 93 soorten als broedvogel. Ook op ander gebied heeft de Linkeroever heel wat te bieden. Er zijn 540 plantensoorten vastgesteld. De werkgroep Natuurbehoud Linkeroever streeft naar het behoud van de meest waardevolle terreinen en wenst hierover een aangepast beheer te verkrijgen. Pagina 75 tot en met 154 worden aan de vogels besteed.

Werkgroep Natuurbehoud Linkeroever (VZW): Linkeroever - Natuurwetenschappelijke studie en waardebeoordeling van de natuurgebieden op Antwerpen-L.O. Blokkersdijk, St-Annabos, Vlietbos, Het Rot. Ten geleide van Hugo Abts, voorwoord van Gilbert Van Der Krieken, 188 pag., vele pentekeningen, als bijlage: broedvogelplan en verwerking plantenopnamen (1979). A5-formaat, gestencild. Bestelbaar door storting van Bfrc 90.- (portokosten inbegrepen) op rekeningnr. 001-0595938-46 van Werkgroep Natuurbehoud Linkeroever, p/a Burchtstraat 10. 2730 Zwijndrecht, België.

Bovendien voor Bfrc 80.- af te halen op het contactadres van de werkgroep: Centrum voor Natuurbeschermingseducatie (CVN), secretariaat: Ommeganckstraat 26, 2000 Antwerpen.

Over de werkgroep kan men inlichtingen verkrijgen bij Gilbert Van Der Krieken, 't Hoogste 45, 2680 Bornem, België of Chris Steeman, Sint Benedictusstraat 82, 2510 Mortsel, België.

Voorstellen tot betere vogelbescherming

Het Coördinatie Comité voor de Bescherming van de Vogels, de Wereld Natuur Fonds-Pandaclub en de Belgische Jeugdbond voor Natuurstudie hebben op 20 juni 1979 de volgende voorstellen gedaan om tot een betere vogelbescherming in België te komen:

- afschaffen van de zogenaamde bevoorrading van de vogelwekers en vinkeniers. Het Zwartboek over vogelbescherming in Vlaanderen toonde duidelijk aan dat die toch alleen maar dient als achterdeur voor de sluikehandel en -jacht.
- serieus jachtexamen voor elke jager
- verbod van jacht op trekvogels
- verbod van jacht tijdens de schemering op eenden. Hierover is een gemeenschappelijk voorstel ingediend door wetenschapsmensen, natuurbeschermers en jagers.
- verbod van het gebruik van klemmen en gifeieren.
- beperkingen bij het uitzetten van dieren in de natuur.
- inrichting van een betere controle. Het is verheugend dat minister M. Galle reeds verbeteringen heeft aangekondigd. Want met papieren beschermingsmaatregelen is de natuur niet gebaat. De uitbreiding van het personeel van Waters en Bossen, evenals de oprichting van een organisatie 'Controleurs-Vogelwet' is hier de enige oplossing. De jagersverenigingen stellen thans reeds zulke controleurs aan, als agenten van Waters en Bossen. Ook het Belgisch Verbond voor Vogelbescherming moet deze mogelijkheden geboden krijgen.

Insinuaties omtrent natuurgebied 'De Maatjes'

Uit naam van de vele milieugroeperingen wenst de actiegroep 'Rietlandschap De Maatjes' de overheid er op attent te maken dat zij een zware verantwoordelijkheid draagt ten opzichte van het behoud van het unieke rietlandschap 'De Maatjes' en het omringende weilandencomplex op grondgebied van de gemeente Kalmthout en Zundert. Immers, vanuit een bepaalde hoek tracht men de laatste tijd geruchten de wereld in te sturen die de acties van de natuurbeschermers rond het natuurreservaat in een slecht daglicht plaatsen. In tegenstelling met onverantwoorde beweringen gaat de actie voor het behoud niet uit van enkelingen, maar van talrijke binnen- en buitenlandse milieugroepen, die zich door officiële instanties gesteund voelen, w.o. de unanieme Gemeenteraad van Kalmthout, boerenafgevaardigden inbegrepen (motie van 31/8/1979 Gemeenteraad Kalmthout). Tevens wordt er geïnsinueerd dat de bestemming 'Ecologisch Waardevol Agrarisch Gebied', niet voorkomende op het Voorontwerp Gewestplan Turnhout, op een onregelmatige wijze op het Definitief Gewestplan zou ingetekend zijn. Wij laten de aantijging van machtsmisbruik door de wettige autoriteiten voor rekening van de redactie van de Boerenbond. Voor ons is het duidelijk dat de vermelding EWG het gevolg is van het gebruiken van de inspraakprocedure waarvan bevoegde instanties en milieugroepen op wettige wijze gebruik gemaakt hebben. Tegenover de onvolledige,

deels leugenachtige informatie, die tegenstanders van de natuurbescherming hantieren door te prediken dat het rietreservaat maar 8 ha beslaat, zouden wij graag stellen dat het Belgisch-Nederlands natuurreservaat ± 65 ha groot is, en dat 10 ha daarvan op Belgisch gebied liggen.

Milieubeschermers nemen het niet langer dat bedreigingen op natuurgebieden verdraaid en gekleinereerd worden.

• Actiegroep 'Behoud rietlandschap De Maatjes', p/a Nolssebaan 122, 2190 Essen, België, tel. 0932 31 674496.

Vogelbescherming in België

Het Ministerieel Besluit van het Vlaamse Gewest van 2 juli 1979 en 1 augustus 1979 hebben de jacht op Houtsnip en Goudplevier in Vlaanderen verboden verklaard. Bovendien mag de Zomertaling in België niet meer bejaagd worden. De Houtsnip en de Goudplevier mogen in de twee andere regio's, te weten Brussel en Wallonië, nog gejaagd worden in de tijd die hiervoor opengesteld is.

De Belgische vogelbeschermers zijn de minister van het Vlaamse Gewest, dr. Marc Galle (50), daarvoor zo dankbaar dat het Coördinatie-Comité voor de Bescherming van Vogels (CCBV), Durentijdleij 8, 2130 Brasschaat, België, tel. 093231-630465 kaarten met de afbeelding van de Houtsnip (foto Piet Munsterman) heeft uitgegeven. Deze kaart is op de achterzijde reeds bedrukt met een dankbetuiging aan de minister en is ook al geadresseerd. De tekst op de kaart luidt:

Rietlandschap 'De Maatjes', gemeenten Kalmthout en Zundert.

Luchtfoto: Roger Arnhem, 1974.

Mijnheer de Minister, met groot genoegen hebben we vastgesteld dat U in het Vlaamse Gewest de jacht afschafte op 3 zeldzame trekvogels: Zomertaling, Goudplevier en Houtsnip. Vooral deze laatste was in het verleden het meest begeerde jagersslachtoffer, wat zeker de uitbreiding van zijn broedgebied verhinderde. Overigens heeft het afschot van de trekvogels met natuurbeheer niets te maken. We dringen erop aan niet toe te geven aan de druk van sommige jagers; de beschermingsmaatregelen in de toekomst zeker te behouden en verder een beleid te voeren waarbij natuurbehoud en vogelbescherming voorrang krijgen op het jachtgenoeven van enkelen. Samen met de grote massa natuurliefhebbers danken we U hiervoor bijzonder. Met de meest hoogachting, handtekening, naam en adres.

Geadresseerd aan Dr. Marc Galle, Minister van het Vlaamse Gewest, Belliardstraat 32, 1040 Brussel, België.

Deze 'Houtsnipkaarten' kunnen besteld worden met liefst per 10 stuks tegelijk om portokosten zo veel mogelijk te drukken. Kosten per kaart slechts f 0,35 (of 5 Bfrc). U kunt dit storten op postrekening nr. 000-0449595-97 tnv. CCBV te Brasschaat, België. In het totaal zal dr. Galle niet minder dan 60.000 kaarten toegezonden krijgen, waarvan nu reeds ongeveer de helft al is verzonden. De jagers nemen de sluiting van de jacht op deze vogels niet met dank af. Protesten, vergaderingen en zelfs rouwkaarten hebben het besluit van de minister niet terug kunnen draaien. Gemiddeld zouden er jaarlijks in België 10.000 Houtsnippen worden doodgeschoten. Wil men over deze gebeurtenis meer lezen dan kan men het tijdschrift 'Mens en Vogel' van oktober-december 1979 aanvragen bij bovenvermeld adres te Brasschaat! De artikelen komen tot schokkende conclusies.

Natuurreservaten

De Belgische Natuur- en Vogelreservaten (secretariaat Vautierstraat 31, 1040 Brussel, tel. 09 322 6483746) geeft sinds februari 1979 een Driemaandelijks Contactblad 'Natuurreservaten' uit. De lay-out doet denken aan die van 'Natuurbehoud', dat de Vereniging tot Behoud Natuurmonumenten in Nederland uitgeeft. De tekst is echter wat minder compact en daardoor wat prettiger leesbaar. Men hoopt binnenkort het 10.000ste lid in te kunnen schrijven. Behalve verenigingsberichten vinden we in de eerste vier verschenen nummers berichten over nieuwe projecten en beschrijvingen van reservaten, gegevens over tentoonstellingen, excursies, nieuwe aankopen en dergelijke. Als extra uitgave is nr. 3bis uitgegeven, het 26ste Bulletin, in de vorm zoals deze elk jaar verschijnen. Dit nummer bevat 94 pagina's en geeft in 30 artikelen een overzicht van wat er in de natuurreservaten zoal gaande is. G. Decrem schrijft over 'De bescherming van de Grauwe Kiekendief in 1978', P. Devillers over 'Onze meeuwen'. Een interessant arti-

kel is dat van Jacques Trotignon over 'Een belangwekkend natuurgebied met verdwijning bedreigd': de Banc d'Arguin (Mauretanië). Vele prachtige landschapsfoto's en van flora en fauna illustreren het bulletin, waarvan wij de vorige nummers ook aankondigden.

Grote Zaagbekken met vleugelmerken

In Northumberland, Engeland zijn voor het derde jaar jonge Grote Zaagbekken van vleugelmerken voorzien.

Gedetailleerde waarnemingen of vondsten zenden aan E.R. Meek, 10 Shaftoe Way, Dinnington, Newcastle-upon-Tyne, Engeland.

Auerhaan en Korhoen in Frankrijk uitgezet

Het nationale park de Cévennes heeft de stoot gegeven tot het kweken en uitzetten (in twee jaar meer dan 50 maal) van Korhoenders en Auerhanen. De vogels worden in beschermd gebied op een hoogte van 1300 à 1400 meter losgelaten, midden in een biotoop dat aan alle voorwaarden beantwoordt, die worden gesteld voor het overleven van de soort. In vergelijking met in vrijheid geboren en getogen dieren van de zelfde leeftijd hebben de Auerhanen evenwel een ernstige handicap: hun gewicht is twee maal zo groot, hetgeen hen in hun vlucht voor natuurlijke vijanden erg belemmert.

Beschermde vogels in Frankrijk

In het 'Journal Officiel de la République Française' van 12 mei 1979 treffen wij de 'Liste des oiseaux protégés sur l'ensemble du territoire' aan. Hierin wordt de handel in vele levende en dode ganzen- en eendensoorten, rallen, steltlopers (waaronder Kieviten, Houtsnippen, Grutto's, Wulpen), Tortelduiven en Ortolanen verboden verklaard.

Manifestatie tegen Franse trekvogeljacht

Op 13 oktober 1979 verzamelden zich zo'n 400 vogelbeschermers te De Panne. De bedoeling was protestborden te plaatsen op het strand, 2 km verderop, op de grens van België en Frankrijk tegen de jacht op de watertrekvogels langs de Franse kust, in de duinen en op de stranden. Ja, zelfs op Belgisch grondgebied tot in het natuurreservaat 'De Westhoek' dringen de fanatieke Franse trekvogeljagers door. De lange stoet, waarin behalve minstens negen Belgische organisaties ook vier Franse organisaties waren vertegenwoordigd, wandelden met hun protestborden en protestdoeken langs het strand richting van het Franse Bray-Dunes. Daar wachtte hen op het strand aan de

Roger Arnhem op de barricaden bij de veldslag op het strand van De Panne tegen de Franse trekvogeljacht. De Panne, 13 oktober 1979.
Foto: Dominique Arnhem.

Franse grens een cordon van een honderdtal Franse trekvogeljagers. De schermutselingen dreigden uit de hand te lopen, maar de goede discipline onder de vogelbeschermers voorkwam een ernstige confrontatie ofschoon de tegenstanders een uur lang enkele meters van elkaar af op het strand hebben gestaan. De gendarmes van Bray-Dunes maakten zich niet al te druk, terwijl de Pannense politie-commissaris Delof en inspecteur Joseph de betogers bij herhaling verzochten niet tot op Frans grondgebied door te stoten. Terwijl de jagers hun patroonriemen losmaakten om er mee te gaan slaan baande de Belgische politie zich met een strandjeep en sirene meermalen een weg tussen manifestanten en Franse jagers. Met behulp van een magnetofoon hield de voorzitter van het Coördinatie-Comité voor de Bescherming van Vogels (CCBV), Roger Arnhem, de betogers in de hand en waarschuwde om niet in te gaan op de provocerende uitroepen van de Franse jagers. De Vlaamse tv filmde en er werd een persconferentie gehouden. Vertegenwoordigers tekenden op een Belgische duintop een motie gericht aan de Franse regering en een groep Franse vogelvrienden zong van daar de Marseillaise. Een zelfde internationale manifestatie zal in oktober 1980 herhaald worden. Diverse Nederlandse groepen meldden zich reeds om hierbij aanwezig te kunnen zijn.

Belgische vogelbeschermers in veldslag met de jagers op het strand bij De Panne tegen de Franse trekvogeljacht, 13 oktober 1979.
Foto: Dominique Arnhem.

